

הוא הדין לרוצח באומדנא ברורה ללא ראית עדים ממש (אחרונים).
 [יש עוד הכנסה לכיפה – ברוצח שלא נגמר דינו, שנתערב בין רוצחים – לדברי רבי יהודה (כדלעיל עט:)].

דפים פא – פב

- קעז. א. הגונב כלי שרת, מה ענשו?
 ב. הבעל ארמית – מה עונשו?
 ג. המקלל בקוסם, מה ענינו ומה ענשו?

א. הגונב את הקסוה, כלומר כלי שרת (כמו קשות הנסך. רב יהודה) – קנאים פוגעים בו. (ורמזו מולא יבאו לראות כבלע את הקדש ומתו).

נחלקו הראשונים האם יש בדבר לאו גמור ללקות עליו, או שמא אין זה אלא רמז בעלמא.

ב. הבעל ארמית בפרהסיא – קנאין פוגעים בו, ודוקא בשעת מעשה ממש, אבל אם פרש – ההורגו נהרג. ואין ב"ד מורים לקנאי לעשות כן אם בא לשאול, אלא שאם עשה הריהו מן המשובחין (רמב"ם. יש אומרים: דוקא אם התרה בו קודם לכן ולא פרש (ראב"ד איסורי ביאה יב; חו"מ תכה, ד). [אם נהפך הבעל והרגו לזה הבא להורגו – אין נהרג עליו, שהרי רודף הוא].

לא הרגוהו קנאים – אין ב"ד ממיתים אותו, אבל דינו פסוק בדברי קבלה בהכרת, ולא יהא לו ער ועונה. יש אומרים שגם בצנעא דינו בכרת. ויש חולקים (ע' בחדושי הר"ן ובפרוש המשנה לרמב"ם; רמב"ן ונמו"י ס"פ בן סורר; ריטב"א ספ"ק דקדושין. וע"ע במזבא בספר יד דוד כאן ובשו"ת יביע אומר ח"ה יו"ד י, א, חו"ו חו"מ ג, ג, וח"ה ג, י).

אף בצנעה גזרו על כך חכמים משום נשג"א או נשג"ז (= נדה, שפחה, גויה, אישות / זונה).

א. יש סוברים שבדרך חתנות אסור מדאורייתא בלאו ד'לא תתחתן בס'. (רש"י ועוד). ויש חולקים.

ב. כתב הרמב"ם שאין דין 'קנאין פוגעין בו' אמור בבת גר תושב.

ג. שנינו: המקלל בקוסם – קנאים פוגעים בו. ופרש רב יוסף: 'כזה קוסם את קוסמו'. חכמים או רבה בר מרי אמרו: 'כזהו (לחברו) לו ולקונו ולמקנו (כלפי מעלה אומר כן)'. פירוש, מקלל כלפי מעלה שלא באחד משמות המיוחדים אלא בקוסם (והרמב"ם פירש, בשם עבודה זרה. ולשון 'כזה קוסם את קוסמו' כינוי ומשל בעלמא הוא. וע"ע דקדוקי סופרים) – אינו מומת בבית דין אלא קנאים פוגעים בו.

דפים פב – פד

קעח. א. כהן טמא שעובד עבודה במקדש – מה דינו?

ב. אלו עבודות שבמקדש חייבים עליהן משום זרות ומשום 'שאינו רחוק ידיים ורגלים', ואלו עבודות אין חייבים עליהן?

ג. מה דינם של ערל, אונן ויושב לענין עבודה במקדש?

א. כהן ששימש בטומאה – אין אחיו הכהנים מביאים אותו לבית דין אלא פרחי כהונה מוציאים אותו חוץ לעזרה ומפציעים את מוחו בגזירים.

מסתבר שאינם רשאים אלא בשעת עבודתו ממש, מפסיקים עבודתו ומוציאים אותו, ורק בסמוך למעשה ממש, אבל אם פסק מעצמו או גמרה – אין רשאים להרגו (עפ"י אגרות משה אה"ע ח"א לח).

ומשמע מלשון הרמב"ם שאם בא לשאול – אין מורים לעשות כן, כדין בועל ארמית (אג"מ שם).

ומכל מקום, כהן המשמש בטומאה חייב מיתה בידי שמים (כן הביאו מהברייתא והשיבו ממנה על דברי רב ששת).

ודוקא בעבודות שהן 'גמר עבודה' ולא בעבודות שיש אחריהן עבודה, כגון העבודות שלפני הקטרת המנחה [יציקה, בלילה וכו'] ושלפני הקטרת האימורים [קבלת הדם] ושלפני הדלקת הנרות [הטבה ונתינת שמן ופתילה. עתוס'] – שבאלו הוא פטור.

א. בעבודות שאין דינו במיתה, גם הכהנים אינם רשאים לפגוע בו (מאירי ועוד). ויש חולקים.
ב. כתבו התוס' שכל זה מדובר בכגון שנטמא בפנים ועבד ללא שהייה, אבל שהה בפנים בטומאה – חייב כרת על עצם שהייתו שם.

ב. זר שעבד במקדש חייב מיתה (והזר הקרב יומת). לדברי חכמים במשנתנו, וכן אמר רבי ישמעאל בברייתא: מיתתו בידי שמים (גזרה שוה הקרב הקרב מעדת קרח). רבי עקיבא (בברייתא) אומר: בסקילה (גזרה שוה יומת יומת מנביא שקר). רבי יוחנן בן נורי אומר, וכן שנינו במתניתין בדברי רבי עקיבא: בחנק (כרבי שמעון שנביא שהדיח דינו בחנק).

אין חייב מיתה אלא בעבודות שאין אחריהן עבודה. והן ארבע עבודות: זריקת הדם, הקטרת אימורים, ניסוך המים בתג וניסוך היין תמיד (רמב"ם). עבודות שיש אחריהן עבודה, הזר מוזהר עליהן אבל אינו במיתה.

א. אין ברור למסקנת הסוגיא [שטמא ששימש במיתה], האם יציקה ובלילה בזר אסורות מדאורייתא או מדרבנן. והרמב"ם כתב שהוא ב'לאו'.
ב. יש אומרים שהנכנס להיכל בלי רחיצת ידים ורגלים, חייב אפילו לא יעשה כלום (ועתוס').

ג. ערל, אוגן ויושב שעבדו – באזהרה ולא במיתה, כפי שדרשו בגמרא. (בערל אין לאו מפורש אלא גמרא גמירי לה ואתא יחזקאל ואסמכיה אקרא. ונחלקו ראשונים האם לוקה אם לאו).
כל אלו שעבדו – עבודתם מחוללת (כבזבחים טז. ועע"ש יח).

דפים פג – פד

קעט. אלו חטאים עונשם מיתה בידי שמים?

אלו שבמיתה בידי שמים:

האוכל את הטבל;

כהן טמא שאכל תרומה טהורה;

א. הוא הדין טבול יום (רש"י ותוס' זבחים יז. תוס' כאן; הר' חיים כהן – מובא בסמ"ג לאוין שה-שו. מובא במשל"מ תרומות ז, א). ויש חולקים (ע' בחדושי הנצי"ב זבחים שם).

ב. אכל תרומה טמאה פטור. לתירוץ אחד בתוס', לא יצוייר שיתחייב אלא כשתחב לו חברו בבית